

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «МУКАЧІВСЬКИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «Мукачівський
фаховий коледж НУБіП України»
Юрій САДВАРІ

ПОЛОЖЕННЯ
про моніторинг і контроль якості освіти у ВСП
«Мукачівський фаховий коледж НУБіП України»

МУКАЧЕВО

I. Загальні положення

1.1. Положення про моніторинг і контроль якості освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Мукачівський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» (далі – Положення) розроблене з метою:

- гарантування якості освітньої діяльності Коледжу і забезпечення стабільного виконання вимог чинного законодавства, державних та галузевих стандартів освіти;
- реалізації державної політики у сфері передвищої та вищої освіти, контролю за дотриманням цикловими (предметними) комісіями законодавчих актів та нормативно-правових документів про фахову передвищу та вищу освіту;
- аналізу якості освітньої програми в межах спеціальності;
- вивчення та узагальнення стану організації навчальної та методичної роботи циклових комісій Коледжу;

1.2. Нормативною базою моніторингу якості освіти та освітнього процесу в Коледжі є: Конституція України, Закон України «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», накази МОН та МОЗ України та інших нормативних актів.

1.3. Дане положення спрямоване на підвищення якості освіти, активізацію та удосконалення діяльності Коледжу та регламентує порядок, процедуру і форми проведення контролю за якістю освіти та діяльністю Відокремленого структурного підрозділу «Мукачівський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» (далі Коледж).

1.4. Моніторинг передбачає збирання (первинні дані), аналіз та оцінку якості освіти, зберігання, прогнозування та розробку рекомендацій щодо корекційної роботи. Моніторингові дослідження проводяться Методичною радою Коледжу.

1.5. Контроль проводиться на внутрішньому (самоконтроль, викладач, циклова комісія, відділення) і зовнішньому (Міністерство освіти і науки, НАЗЯВО, Державна служба якості освіти України) рівнях.

1.6. Вимоги Положення є обов'язковими для усіх відділень Коледжу.

1.7. Положення узгоджується Методичною радою та затверджується на засіданні Педагогічної ради.

II. Моніторинг освітнього процесу

2.1. Моніторинг – це спеціально організований, постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами.

2.2. Предмет моніторингу – дослідження якості освітнього процесу в Коледжі, орієнтоване на інформаційне забезпечення управління, що дозволяє робити висновки про стан об'єкта.

2.3. Призначення моніторингу – забезпечити всіх учасників освітнього процесу зворотним зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньо-професійної програми з метою підвищення якості її результатів.

2.4. Якість освіти – інтегральна характеристика системи освіти, яка відображає ступінь відповідності досягнутих реальних освітніх результатів та умов освітнього процесу нормативним вимогам, соціальним і особистісним очікуванням.

2.5. Мета моніторингу:

2.5.1. Вивчення рівня ефективності роботи закладу, результатів організації освітньої та науково-методичної роботи, а також раціональності педагогічних засобів та технологій.

2.5.2. Активізація діяльності педагогічного колективу в напрямі вивчення і впровадження інноваційних технологій.

2.5.3. Забезпечення ефективного, об'єктивного інформаційного відображення стану і динаміки якості надання освітніх послуг.

2.5.4. Для досягнення поставленої мети вирішуються такі завдання:

- розробка та використання єдиних нормативних матеріалів;
- створення механізму моніторингових досліджень;
- розробка та застосування технологій збирання, узагальнення, класифікації та аналізу інформації;
- отримання достовірної та об'єктивної інформації про умови, організацію, зміст та результати освітнього процесу;
- систематизація інформації, підвищення її оперативності та доступності;
- координація діяльності всіх суб'єктів моніторингу;

- удосконалення технології інформаційно-аналітичної діяльності;
  - своєчасне виявлення динаміки й основних тенденцій у розвитку системи фахової передвищої, вищої освіти;
  - своєчасне виявлення змін освітнього процесу;
  - забезпечення адміністрацію Коледжу інформацією, отриманою при здійсненні моніторингу щодо створення прогнозів, аналітичних матеріалів.
- 2.6. Завдання моніторингу:

2.6.1. Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у Коледжі: - здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм;

- щорічне оцінювання здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті Коледжу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів освіти, за кожною освітньо-професійною програмою;

- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про освітньо-професійні програми, ступені передвищої та вищої освіти;

- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-методичних працях;

- визначення якості навчальних досягнень здобувачів освіти, рівня їхньої соціалізації;

- сприяння підвищенню якості освіти;

- вивчення зв'язку між успішністю здобувачів освіти і соціальними умовами їхнього життя, результатами роботи викладачів, рівнем соціального захисту, моральними цінностями, потребами особистості;

- оцінювання якості кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, ресурсного забезпечення Коледжу;

- створення необхідних умов для творчої діяльності учасників освітнього процесу, реалізації особистісно-орієнтованої системи освіти, адаптованої до рівнів і особливостей розвитку молоді;

- впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій для оновлення змісту освіти та форми організації освітнього процесу.

2.6.2. Створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу.

2.6.3. Аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання.

2.6.4. Створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і викладачів.

2.6.5. Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в Коледжі.

2.7. Об'єктами моніторингу є:

- освітнє середовище (контингент здобувачів, його диференціація; кадрове забезпечення);

- освітній процес (навчально-методичне забезпечення, аналіз вхідного, поточного, проміжного, підсумкового контролю);

- якість та результативність науково-педагогічної діяльності викладачів.

2.8. Моніторинг проводиться на рівнях: - викладач – циклова комісія – відділення – навчальна частина; - здобувач – група – курс – відділення.

2.9. Моніторинг здійснюється з використанням такої інформації:

- вступної кампанії;

- результатів проміжного контролю

- результатів екзаменаційної сесії

- статистичних даних обліку успішності здобувачів (середній бал, успішність, якість знань).

2.10. При здійсненні моніторингу навчальних досягнень здобувача ключовими показниками є:

- середній бал за показниками зовнішнього тестування (атестата);

- середній бал поточної успішності (за проміжним контролем)
- середній бал семестрової успішності;
- середній бал за результатами атестації;
- середній бал практичної підготовки.

2.11. Проведення моніторингу і забезпечення якості фахової педєвищої, вищої освіти в Коледжі здійснюється згідно плану. На основі моніторингу і аналізу результатів навчання з навчальних дисциплін встановлюється результативність і ефективність освітнього процесу.

III. Контроль якості освітнього процесу

3.1. Основу внутрішньої системи контролю складає контроль якості результатів навчання (діагностика знань здобувачів викладачем), який дає змогу виявити відхилення між очікуваними показниками та отриманими результатами через зворотний зв'язок, а також виконує мотиваційно-стимулюючу функцію. Завданнями контролю якості результатів навчання є:

- оцінювання рівня засвоєння знань кожним здобувачем і академічною групою загалом;
- виявлення умінь і навичок здобувачів оперувати набутими знаннями; виявлення рівня сформованості компетентностей;
- контроль самостійної роботи здобувачів; виявлення причин недостатнього або поганого засвоєння матеріалу;
- пошук ефективних методів навчання тощо.

3.2. Критеріями якості освітнього процесу є:

- наявність затверджених у встановленому порядку освітніх програм, навчальних планів, робочих планів, графіків навчального процесу, навчальних та робочих програм із дисциплін, силабусів;
- відповідність змісту навчальних планів і робочих програм;
- відповідність розкладу занять логіці викладання кожної дисципліни;
- відповідність елементів освітнього процесу (лекцій, практичних (семінарських), лабораторних занять тощо) затвердженим планам та програмам;
- комплектність і достатність методичного забезпечення дисциплін;

- регулярність і рівень організації поточного контролю (контроль якості знань здобувачів, якості освітнього процесу, їх аналіз);
- оперативність прийняття рішень і реалізації коригуючих засобів.

3.3. Контрольні заходи, які проводяться в коледжі, визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

3.4. Види контролю:

- за рівнями: внутрішній (самоконтроль, контроль на рівні викладача, завідувача предметної (циклової) комісії, відділення, навчальної частини) і зовнішній контроль;
- за терміном проведення: оперативний (вхідний, поточний, проміжний, підсумковий, відтермінований);

3.4.1. Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами ефективності власної навчальної роботи з конкретної дисципліни.

3.4.2. Контроль на рівні викладача здійснюється через вхідний, поточний, проміжний та підсумковий контролю та передбачає:

- перевірку (виявлення рівня отриманих здобувачами знань, формування умінь та навичок);
- оцінювання (вимірювання рівня знань, умінь і навичок та порівняння їх з певними стандартами, окресленими вимогами навчальних програм);
- облік (фіксація результатів у вигляді оцінок, балів в заліковій книжці, індивідуальному навчальному плані здобувача, відомостях обліку успішності).

3.4.3. Контроль на рівні голови циклової комісії. Голова циклової комісії контролює якість освітнього процесу через:

- перевірку планів виконання навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальному плані роботи викладача, у річних звітах викладачів на засіданнях циклових комісій, у протоколах засідань циклових комісій;
- перевірку підготовки викладачами навчальних та робочих навчальних програм, навчально-методичного комплексу дисциплін циклових комісій, силабусів;

- відвідування впродовж навчального року різних типів занять: лекцій, практичних та лабораторних занять, семінарів тощо. Висновки фіксуються в журналі контролю відвідувань занять завідувачами відділень;

- проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях циклових комісій, взаємовідвідувань (кожен викладач упродовж семестру повинен відвідати не менше 4 занять).

3.4.4. Контроль на рівні навчальної частини та відділень. Заступник директора з навчальної роботи та завідувачі відділень здійснюють цей контроль через:

- перевірку організації освітнього процесу циклових комісій: формування навчального навантаження циклових комісій, якість розподілу навантаження між викладачами;

- регулярний контроль дотримання розкладу занять викладачами і здобувачами освіти;

- відвідування занять викладачів навчальною частиною;

- контроль дотримання вимог щодо оформлення документів щодо результатів поточного, проміжного та підсумкового контролів;

- регулярні звіти завідувачів, голів циклових комісій;

- перевірку навчально-методичної документації.

3.4.5. Зовнішній контроль здійснюють на плановій основі відповідно до чинного законодавства. Контроль на рівні Міністерства освіти і науки України, НАЗЯВО та Державної служби якості освіти України здійснюється згідно з відповідними програмами перевірки за установленими графіками. 3.4.7. Оперативний контроль проводиться впродовж семестру з метою оцінювання рівня засвоєння здобувачем навчального матеріалу під час усіх видів навчальних занять, аналізу поточної успішності здобувачів та забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів певного освітньо-кваліфікаційного рівня, освітньо-професійного ступеня фахової передвищої освіти та освітнього ступеня вищої освіти на семестровому або заключному етапі їх навчання. 3.4.8. Вхідний контроль знань (діагностика початкового рівня знань здобувачів) здійснюють на перших навчальних заняттях з метою виявлення рівня базових знань, умінь та навичок здобувачів із навчальної дисципліни. Проведення вхідного контролю не передбачає виставлення оцінки успішності, за його результатами викладач обирає відповідні методи навчання, розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам, коригування освітнього процесу.

3.4.9. Поточний контроль здійснюють під час проведення навчальних занять з метою перевірки засвоєння здобувачами навчального матеріалу, перевірки практичних навичок, умінь самостійно опрацьовувати, публічно чи письмово представити певний матеріал. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами – для планування самостійної роботи. Результати поточного контролю є складовою підсумкової оцінки з дисципліни.

3.4.10. Проміжний контроль – контроль, який проводиться з метою виявлення і попередження неуспішності здобувачів. Проміжний контроль передбачає виставлення результатів навчальних досягнень здобувача на підставі наявних поточних оцінок, отриманих здобувачем (на момент проведення проміжного контролю) за виконання різних видів навчальної діяльності за національною шкалою або за результатами контрольного заходу. Також формою проміжного контролю може бути директорська контрольна робота.

3.4.11. Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів певного рівня та ступеня фахової передвищої, вищої освіти на проміжних або заключному етапах їх навчання і включає:

- семестровий контроль;
- атестацію здобувачів фахової передвищої, вищої освіти (кваліфікаційний екзамен).

3.4.12. Семестровий контроль з певної дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку або семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням відповідної предметної (циклової) комісії й доводяться до відома здобувачів на першому занятті.

3.4.13. Атестація здобувачів фахової передвищої та вищої освіти проводиться атестаційною комісією (АК) після виконання освітньої програми за певним рівнем та ступенем освіти. Основним завданням державної атестації є встановлення відповідності рівня якості підготовки випускників вимогам стандартів фахової передвищої, вищої освіти та професійним стандартам. За результатами успішної атестації видається диплом про здобуття відповідного

ступеня та отриману кваліфікацію. Нормативні форми атестації визначається освітньою програмою.

3.4.14. Відтермінований контроль – контроль залишкових знань здобувачів. Контроль залишкових знань здобувачів в Колежі здійснюють за наказом директора з навчальних дисциплін, вивчення яких завершено у попередньому семестрі або навчальному році. Результати оцінювання залишкових знань здобувачів щорічно аналізують з урахуванням акредитаційних вимог за показниками: явка здобувачів на контрольний захід, якість знань, успішність, зіставлення результатів контрольного заходу з результатами попереднього підсумкового контролю з навчальної дисципліни. Основною формою відтермінованого контролю є директорська контрольна робота.

IV. Критерії моніторингу

Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно з планом);
- валідність (відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів);
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості);
- студентоцентризм.

V. Основні напрямки моніторингу

5.1. Моніторинг здійснюється за різними напрямками залежно від його цілей, рівня здійснення й обстежуваного об'єкта. До основних напрямків моніторингу належать:

- дотримання законодавства;
- оснащеність освітнього процесу;
- рівень навчальних досягнень;
- організація превентивної освіти молоді;
- професіоналізм педагогічних працівників;
- організація управлінської діяльності;

- забезпечення доступності фахової передвищої та вищої освіти.

5.2. Моніторинг якості освіти, організований згідно з обраними напрямками, використовує різні види вимірювань: педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні, медичні, санітарно-гігієнічні, демографічні, статистичні та ін.

5.3. На підставі моніторингу фіксується стан якості освіти, прогнозується її розвиток.

VI. Підсумки моніторингу.

6.1. Підсумки моніторингу підводяться двічі на рік (за результатами семестру, навчального року).

6.2. Підсумки моніторингу узагальнюються у зведених відомостях та звітах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.

6.3. Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях циклових комісіях, відділеннях та на Педагогічній раді Коледжу.

6.4. За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

VII. Порядок проведення моніторингу.

7.1. Організація роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на голову методичної ради Коледжу.

7.2. Робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється методичною радою Коледжу.

7.3. Загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію Коледжу.

7.4. Уповноважені особи несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу, зазначених у даному Положенні.

7.5. Результати моніторингових досліджень узагальнюються та обговорюються на засіданнях циклових комісій, відділеннях та на Педагогічній раді Коледжу.

7.6. Матеріали моніторингових досліджень зберігаються протягом року, а підсумкові – протягом навчання здобувачів освіти, з якими проводився моніторинг.

7.7. Моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позанавчальний час.

VIII. Відповідальність щодо здійснення внутрішнього моніторингу.

8.1. Відповідальність за організацію та проведення моніторингового дослідження покладається на заступника директора навчальної роботи Коледжу.

8.2. Контроль та періодичність проведення моніторингу здійснює адміністрація Коледжу.

8.3. Особи, які організують та здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних, достовірність і об'єктивність наданої інформації.

8.4. Моніторинг передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробка, зберігання, використання інформації. Зберігання та оперативне використання інформації здійснюється за допомогою електронного зв'язку й регулярного поповнення електронних баз даних.

Схвалено Педагогічною радою коледжу
Протокол № 4 від « 27 » 12 2021_ р.